

Galtström

I Galtström finns Medelpads första, största och sista järnbruk. Det verkade åren 1673-1916. Masugnen och andra byggnader finns kvar samt en museijärnväg med ångloket Loke. Guidade turer ordnas sommartid eller på beställning. Här finns även Norrlands första brukskyrka, en vacker träkyrka byggd 1680, ännu i bruk. Galtströms Café & Restaurang i byns f.d. handelsbod är öppen sommartid. Kustleden går söderut från vägskalet mot Skatan. Vid Långviken finns vackra hällar. En kort avstickare härifrån till Fäbodviken uppvisar ett vackert hällmarksparti med gammeltallar och i juni rikligt med fjällnejlikor. Även en avstickare till Långörens vackra hällar rekommenderas.

Galtströms kyrka

Galtströms Bruk

Loke

Fjällnejlika

Fågelharn - Bäcksand

I Fågelharn ligger Ragvaldsnäs TV-kända dansbana. Leden följer härifrån stranden förbi ett vindskydd. Minnesmärket efter fartyget Delos, som förliste i en storm 75 m från stranden i november 1945, passerar. Fem besättningsmän frös ihjäl. Leden fortsätter förbi Norra och Södra Fågelharnsviken, numera små insjöar men tidigare havsvikar. I den norra fanns då även en fiskehamn. Bäcksand var förr ett fiskeläge och hade även ett salteri. Revet, längst ut i havet, är en mycket vacker plats med rik blomsterprakt och rikt fågelliv. Utsikt mot holmen Bäckstenshare, öarna Brämön och Gran.

Sommarutflykt till Revet i Bäcksand

Fackelblomster lysar i lila på Revet i Bäcksand

Kalkugnsviken

Kalkugnsviken ligger på gränsen mellan Medelpad och Hälsingland. Namnet kommer av den hamn för kalkskutor, som fanns här. Hit fraktades kalk för bränning i en kalkugn. En grop efter ugnen finns kvar ca 50 m öster om viken. Kalken gick sedan till järnbruket i Galtström. I den östra strandkanten av viken kan skönjas rester av hamnens kaj. Här finns även en liten artrik strandäng med bl.a. vresros, skogsviol och kustarun. Ute på Kalkugnsuddens strand finns havtorn.

Vindskyddet i Kalkugnsviken

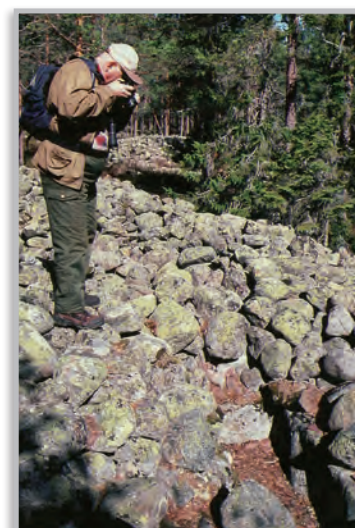
Kalkugnsviken sedd från vindskyddet

Svärta

Moningsstrand - Dyråsand

Moningsstrand är ett fritidshusområde med fin sandstrand. Ca 1 km norr om Moningsstrand finns ett stort fornlämningsområde i form av långrosen och en hällkista. Den kan nås via en blåmarkerad stig från pumpstationen här eller från Kustleden en km söder om Bäcksand. Lämplig dagsutflykt är att följa stranden i en riktning och stigen förbi gravfälten i den andra. Strax söder om Moningsstrand ligger Dyråsand, som också har en fin sandstrand. Söder om Dyrås utlopp i havet går Klackuddens naturreservats norra gräns.

Sven Norman fotograferar hällkista i långroset.

Kärleksört, en vanlig strandväxt

Gårdsmyg, Sveriges näst minsta fågel.

Oxsand

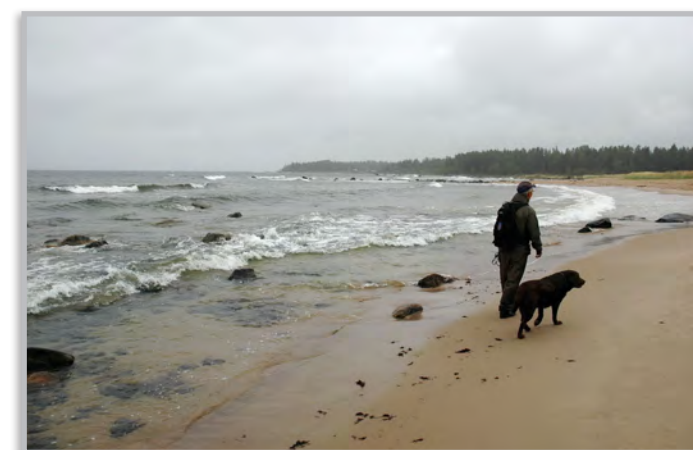
Oxsand har en mycket förmälig sandstrand, nära 500 m lång. Strax nordost om den finns den mycket stora och vackra Oxsandshällen. Området väster om stranden är ett stort öppet strandparti med typiska strandväxter såsom strandråg, saltarv och strandrög m m. I området finns även toplösa, strandkrypa och pilört. Väster om det öppna området ligger kommunens nordligaste kustbebyggelse, fritidshusen i Oxsand.

Knärot vid stigen mellan Kalkugnsviken och Oxsand

Strandråg

Oxsands sandstrand

Klackuddens naturreservat - Norrfjärden

Ca 1 km söderut från Dyråsand ligger Haddhamn, även benämnd Gammelhamnen, fiskehamn på 1700-talet. Lämningar av bebyggelse finns på nordöstra sidan. En kort gulmarkerad stig från Kustleden leder mot Klackudden och den inklämda Bastviken med fin strandängsflora. Vid denna stig finns också en skjutskära där man låg gömd för att skjuta säl och sjöfågel. Intill Kustleden finns här rester efter en stenlagd kompassros och en gammal knotig tall, som tros ha använts som utkik för att se fiskarnas belägenhet och havets väderförhållanden. Strax söder om denna plats ligger Per-Anders udde med vindskydd och grillplats. En gulmarkerad stig i reservatet gör rundvandring möjlig med besök på Dyråberget med hänförande utsikt över havet. I Norrfjärden följer stigen badstranden till hamnen. Där växer bl.a. gulmåra, backglim och backnejlika. Här finns även en liten campingplats och Café Skåret, öppet kvällstid under sommaren. Alderskär är en liten utstickande udde med fin strandflora.

Strandäng på Klackudden mot Bastvikens strand

Backnejlika

Ragvaldsnäs

Del av Ragvaldsnäs fiskehamn

Ragvaldsnäs är det nordligaste av Nordanstigs alla gamla fiskelägen. Här fanns tidigare både affär och skola. Numera finns inga yrkesfiskare kvar och bara ett fåtal bofasta invånare. Flertalet hus här är nu fritidshus.

Humleblomster

Havstrut

Gammal sjöbod med modernare lusthus...

Vattingen-Vattingsmalarnas naturreservat

Vattingen var fast befolkat fiskeläge från 1790-talet till 1937. Omkring år 1890 bodde här ca 80 personer. Lämningar av bebyggelse påminner om den tiden. Informationstavor om fiskeläget historia finns uppsatta här. Intill hamnen finns en klangsten, ett stenblock, som ger ifrån sig en klang när man knacker på det med en mindre sten. Vattingen är numera fritidshusområde. Söderut från Vattingen mot Sörfjärden ligger Vattingsmalarnas naturreservat, Norrlands största klapperstensfält med många vackra gammeltallar och flera järnåldersgravhögar. Stenfälten är delvis beväxna med renlav. Närmast havet dominerar gulgrön kartlav. Här finns även den ovanliga kustlabben. I Hartsjär finns en liten mycket vacker näckrostjärn och fikabod med grillplats. En kort gulmarkerad stig leder till ett par sjöbodlämningar.

De oändliga Vattingsmalarna

Kustlabb

Besök vid urgammal tall

Utterspår på Vattingsmalarna

English

The Coast trail

Nordanstig has a pathway called the Coast trail which runs adjacent to the shoreline for about 55 km from Galtström in the north to Sägtäkten in the south. This Coast trail is made up of narrow roads and footpaths. It passes beaches, old fishingvillages, prehistoric monuments and conifer forests which have a rich flora and fauna. If you are lucky you might see, for instance, a white-tailed eagle, an elk, owl, fox, roe-deer or badger. Protected orchids also grow in some places along the way. The Coast trail is quite an easy hike, though there are a few wet and stony areas.

Allemansrätten

Inte stora - inte förstöra är allemansrättens huvudregler. Du får gå, cykla, rida, åka skidor, tillfälligt campa och vistas i naturen men inte skada gröda, skogsplantering eller annan odlad mark. Du måste respektera hemfriden och får inte gå över eller vistas på privat tomt. Respektera inhägnader för får, hästar och kor. Parkera bilar så att du inte bryter mot trafikregler, skadar mark eller stör markägare. Lämna ej skräp i naturen! Var försiktig med eldning! Elda ej på kala stenhällar! Hundar skall hållas under uppsikt. De får inte springa lösa under tiden 1 mars - 20 augusti.

KUSTLEDEN

Vandringssled längs Nordanstigs kusten

Tosskär i Gnarpsskatens naturreservat

Nordanstigs kommun har en fantastisk kuststräcka vid södra Bottenhavet. Kustleden följer kusten på vägar och stigar genom gamla fiskelägen, levande småbyar, vacker skogsnatur med rik flora och fauna, fornlämningar och fina sandstränder. På vissa ställen finns alternativa sträckor att välja på. Terrängen är relativt lätt. Dock förekommer några blöta eller steniga partier. Den här foldern guidar er från Galtström i norr till Sägtäkten i söder, en sträcka på ca 55 km. Du kan välja att göra korta dagsturer eller gå hela leden på några dagar. Packa ryggsäcken, ge dig ut på upptäcktsfärd och upplev vår inbjudande kust!

Vandring på Kustleden

Bäckstenshare utanför Bäcksand

Nordanstigs Kommun

Denna folder är gjord av Naturskyddsföreningen i Nordanstig. Den har medfinansierats av Nordanstigs kommun och genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Gävleborg.

www.lansstyrelsen.se www.nordanstig.se www.schelin-ill.se

Naturskyddsföreningen Nordanstig
www.naturskyddsforeningen.se/nordanstig

Kartmaterial: © Lantmäteriet Medgivande I 2013/0026
Text och bilder: Torsten Hansson och Sven Norman.
Fältarbete: Medlemmar från Naturskyddsföreningen i Nordanstig.
Layout och illustrationer: Gunilla Schelin, Schelin Illustrationer AB.
Upphovsmannarätten till text, foton och illustrationer tillhör Naturskyddsföreningen i Nordanstig.

Sörfjärden-Gnarpskatens naturreservat

Sörfjärden kallas även Gnarps Masugn, Bruket och Gnarpbaden. Leden följer den två km långa badstranden. Här finns minnen från den över 200-åriga järnbrukstiden, den blomstrande sågverkstiden och den gamla fiskekulturen med gistvallen och sjöbodarna. En kulturstig med information om platsens historia och kulturminnen finns här. Nu är Sörfjärden ett sommarparadis med ca 250 fritidshus och ett 25-tal fast boende. Ca två km söderut på vägen mot Härte och Mellanfjärden finns Gnarpbadens golfbana med sommarrestaurang. Från Sörfjärden går Kustleden söderut längs stränderna till Gnarpkatens naturreservat. Här finns udden Tosskär, vindskydd med grillplats och järnåldersgravrösen.

Gnarps Masugn vid slutet av 1870-talet

Gnarpsbadens långa badstrand

Gåsört finns på gistvallen och stränderna

Rammelsand - Morängsviken eller Åsbölesjön - Strömsbruk

Om man från Lönnångersfjärden väljer att gå längs kusten kommer man till Rammelsand och därefter till Morängsviken, båda med fina badstränder. Väljer man att gå via Åsbölesjön går leden vidare söderut förbi Finntjärn, en fin fågellokal med bl.a. trana, sångsvan och brun kärrhök. Leden går sedan fram till landsvägen nordväst mot Strömsbruk. Härifrån går den mot Strömsbruk förbi Sörsjöbadet längs landsvägen mellan Sörsjön och Norrsjön.

Morkulla

Asbölestugan

Storlor i Åsbölesjön

Bredstrand - Härte

Från sockengränsen mellan Gnarp och Jättedal kan man välja att följa stranden eller gå en skogsstig. Stigarna går ihop i Bredstrand norr om Härte. Följer man stranden rekommenderas ett besök på Rävudden, ett av Gävleborgs-kustens artrikaste strandområden. Här finns bl.a. stora bestånd av havtorn och gott om kustarun. Härifrån ses även Vitörarna (naturreservat) ca 3 1/2 km österut och Jättholmarna ca 4 1/2 km åt sydost. Fina sandstränder passeras till Härte, där stigen går till hamnen, vidare längs stranden genom Simphålet och sedan Kustvägen till Mellanfjärden. Ett alternativt från Härte är att gå längre västerut och ta stigen genom skogen söderut förbi Stortjärn till Kvarnmon och vidare till Mellanfjärden.

Strandäng på Rävudden

Havtorn

Kustarun

Härte fiskeläge

Mellanfjärden

Strax norr om Mellanfjärden, intill Kustleden, finns Sundsands badstrand och Vålmyrknallarnas natursköna fornlämningsområde med havsutsikt. Intill vägen finns en rastplats med bänkbord och plankspångar dels ned till stranden, dels upp till en utsiktsplats. Här finns också Tjuvön, en utstickande halvö i havet med den f.d. faboden Sundsbovallen, vackra, sluttande, släta och promenadvänliga hållar i nordost och Rödberget med mycket fin utsikt. Ca 200 m ute i havet öster om Mellanfjärdens brygga ligger Notholmens naturreservat. I Mellanfjärden finns mat- och övernattningsmöjligheter, campingplats, sommarbutik och café, kustmuseum, hantverksförsäljning, utställningar och sommar-teater samt barnens paradis Trolska Skogen. Leden går vidare längs kusten söderut mot Lönnångersfjärden.

Vy över Mellanfjärdens fiskeläge

Gravröse på Vålmyrknallarna

Strömring

Koffsand - Lönnångersfjärden

Strandleddes från Mellanfjärden går leden till Koffsand, ett stugområde med en liten sandstrand. Härifrån går leden vidare söderut. Gör gärna en avstickare från leden österut till Knökshäll och Svalviken med vacker utsikt innan ankomst till det gamla fiskeläget Lönnångersfjärden. Här finns på Sörsidan ett café, som har sommaröppet vissa kvällar. Härifrån går leden vidare mot Stocka längs kusten. Ett alternativ är att gå ett kort stycke västerut och välja stigen söderut förbi Åsbölesjön. Där finns en öppen raststuga med grillplats och bänkbord. Härifrån finns även en lättvandrad stig till Stocka.

Lönnångersfjärden vintertid

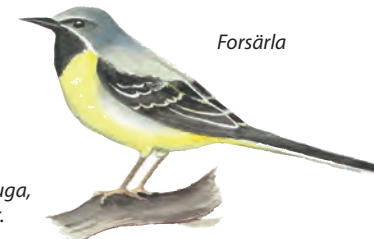
Morgonpig fiskare

Strömsbruk

Före ankomsten till Strömsbruk kommer leden fram på vägen till Ornskärpen, ett mycket vackert naturområde med rikt fågelliv, som lockar många fågelskådare. Man kan med fördel utöka turen något och följa havsstranden runt udden tillbaka längs Harmångersåns strand, känd för sitt förnämliga havsöringsfiske. Strömsbruk är en bruksort med både järn- och pappersbrukshistoria. Byggnader finns kvar men nu för annan industriverksamhet. Här finns ett museum påminnande om brukstiden. Kustleden Turism i det gamla brukskontoret, erbjuder kanot- och båtuthyrning, övernattnig, café, galleri, kamera-museum och en fritidsbutik. Här finns mer information om sevärdheter, t.ex. Holms kulturområde. I Strömsbruk finns även restaurang/pizzeria. Från Strömsbruk fortsätter Kustleden åt sydost på södra sidan av Harmångersån.

Smedernas rast- och övernattningsstuga, "labbe", från järnbrukstiden finns kvar. Den kan besökas efter förfrågan hos Kustleden Turism.

Forsärla

Kustleden Turism intill Harmångersån vid Hammarbron

Havsring

Skutbryggan-Sågtäkten

Leden går via den lilla sandstranden Hästasand genom en vacker gammeltallskog till Skutbryggan. Här finns en lämplig fikaplatz vid bänkbord utomhus eller i en liten raststuga. Namnet kommer av alla de skutor som förr i tiden fraktade malm till järnbruket. Härifrån går leden vidare åt sydväst till Långviken, därefter genom byn Sågtäkten. Kommungränsen mot Hudiksvall är Kustledens slutpunkt i Nordanstigs kommun men fortsätter härifrån in i Hudiksvalls kommun.

Havsörn

Raststugan vid Skutbryggan

Nordanstigs-kusten
södra delen

1 cm motsvarar ca 500 m
i terrängen